

Π.3.1.4 *Ολοκληρωμένα παραδείγματα εκπαιδευτικών σεναρίων
ανά γνωστικό αντικείμενο με εφαρμογή των αρχών σχεδίασης*

**Παραδειγματικό σενάριο
στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας**

**«Ταξιδεύοντας στον λαογραφικό μας πλούτο.
Προορισμός; Οι παροιμίες!»**

ΣΩΤΗΡΙΑ ΣΑΜΑΡΑ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2011

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.1.4 *Ολοκληρωμένα παραδείγματα εκπαιδευτικών σεναρίων ανά γνωστικό αντικείμενο με εφαρμογή των αρχών σχεδίασης*

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Περιεχόμενα

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΣΕΝΑΡΙΟΥ	4
ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	4
ΣΤΟΧΟΙ-ΣΚΕΠΤΙΚΟ	4
ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΦΑΣΕΩΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ	7
Αφετηρία	7
Σύνδεση με Α.Π. και το σχολικό εγχειρίδιο:	8
Κατανομή χρόνου	9
Ρόλος του/της διδάσκοντα/-ουσας	9
Ρόλοι των μαθητών/-τριών	9
Εργαλεία-Πηγές	9
Σύντομη περιγραφή του σεναρίου	9
Λεπτομερής διαδικασία	10
Φύλλα Εργασίας	13
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ	25

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Τίτλος

«Ταξιδεύοντας στον λαογραφικό μας πλούτο. Προορισμός; Οι παροιμίες!»

Δημιουργός

Σωτηρία Σαμαρά

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Διδακτική ενότητα

Ταξιδεύοντας στον λαογραφικό μας πλούτο. Προορισμός; Οι παροιμίες!

Τάξη

Δ΄ Δημοτικού, αλλά και σε μεγαλύτερες τάξεις του Δημοτικού.

Χρονική διάρκεια

Θα απαιτηθούν 9-12 διδακτικές ώρες

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Μύηση των παιδιών σε ένα από τα πιο ενδιαφέροντα κεφάλαια της λαογραφίας, που είναι ο κόσμος των παροιμιών, με υλικό που προέρχεται κυρίως από το διαδίκτυο και με προσφορά ευκαιριών για παραγωγή προφορικού και γραπτού λόγου και εικαστική απόδοση.

Γ. ΣΤΟΧΟΙ-ΣΚΕΠΤΙΚΟ

Οι παροιμίες αποτελούν ένα σημαντικό κομμάτι της παράδοσης όλων των χωρών. Με μια παροιμία λέει κανείς όσα λέγονται σε ένα κεφάλαιο στο οποίο πραγματοποιείται μια κοινωνιολογική και ιστορική ανάλυση γύρω από ένα θέμα. Οι μαθητές/-τριες της Δ΄ Τάξης έχουν προφορικά ακούσματα από παροιμίες ενώ κατά καιρούς ασχολούνται περιστασιακά με αυτές, επειδή αναφέρονται είτε στο βιβλίο της *Γλώσσας* με αφορμή ένα θέμα (π.χ. το ψωμί, την ελιά) είτε στο *Ανθολόγιο* όπου συνυπάρχουν και με άλλα

κείμενα του λαογραφικού πολιτισμού (αινίγματα, μύθους, ήθη και έθιμα, δημοτικά τραγούδια) είτε σε άλλα μαθήματα. Όλα αυτά επιτρέπουν να στηριχτεί η διδασκαλία σε ήδη αποκτημένες γνώσεις. Επιπλέον ο τίτλος του βιβλίου της *Γλώσσας* τους «Πετώντας με τις λέξεις» αλλά και η υποενοότητα «Λέξεις φτερουγίζουν στον αέρα, ταξιδεύουν στον αγέρα» δημιουργούν από μόνα τους το κατάλληλο πλαίσιο, ώστε τα παιδιά να διευρύνουν τις γνώσεις τους παρακολουθώντας το παιχνίδι των λέξεων μέσα στις παροιμίες, ανακαλύπτοντας την πολυσημία της γλώσσας, το χιουμοριστικό, σκωπτικό και διδακτικό της ύφους, αλλά και να διερευνήσουν κριτικά τις παροιμίες, να τις αμφισβητήσουν, να αποδομήσουν και να αναδομήσουν το νοηματικό τους περιεχόμενο, να προβληματιστούν πάνω στην εσωτερική τους φιλοσοφία, που οξύνει τη σκέψη. Τέλος μέσα από αυτήν τη διερεύνηση αλλά και μέσα από δημιουργικές δραστηριότητες επιδιώκεται να αποκτήσουν οι μαθητές/-τριες γνώσεις για θέματα που έχουν σχέση με τις ανθρώπινες συμπεριφορές και συνήθειες, τον τρόπο σκέψης των ανθρώπων, να συνδέσουν περισσότερο τις παροιμίες με την επίδρασή τους στην καθημερινή ζωή, όπως επίσης να αποκτήσουν γνώσεις για τη γλώσσα αλλά και δεξιότητες γραμματισμών και ιδίως των νέων γραμματισμών που πηγάζουν από τις ΤΠΕ.

Γνώσεις για τον κόσμο

Επιχειρείται οι μαθητές/-τριες:

- να αποκτήσουν γνώσεις σχετικά με τη δημιουργία των συλλογών παροιμιών αλλά και τον σκοπό για τον οποίο δημιουργήθηκαν·
- να γνωρίσουν το εύρος τους αλλά και τους τρόπους με τους οποίους κατηγοριοποιούνται·
- να αποκτήσουν γνώσεις για θέματα που έχουν σχέση με τις ανθρώπινες συμπεριφορές και συνήθειες, τον τρόπο σκέψης και αντιμετώπισης διαφόρων καταστάσεων·
- να συνδέσουν περισσότερο τις παροιμίες με την επίδρασή τους στην καθημερινή ζωή·

- να ακούσουν και να διαβάσουν τραγούδια, ποιήματα και μύθους που αναφέρονται στις παροιμίες·
- να εξοικειωθούν με την αναζήτηση στοιχείων μέσω μηχανών αναζήτησης.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Επιχειρείται οι μαθητές/-τριες:

- να αποκτήσουν νέο λεξιλόγιο (*παροιμία, αλληγορία, παροιμιώδης* κτλ.)·
- να δοκιμάσουν να δώσουν ορισμούς·
- να μάθουν την ετυμολογία και τη σημασία της λέξης παροιμία·
- να καλλιεργήσουν τον προφορικό και τον γραπτό τους λόγο·
- να αναπτύξουν επιχειρηματολογικό λόγο (προφορικό και γραπτό)·
- να εξοικειωθούν με την παραγωγή πολυτροπικών κειμένων (συνδυασμός λόγου-εικόνας)·
- να δοκιμάσουν τη στρατηγική να δημιουργούν κριτήρια για κατηγοριοποίηση·
- να προσεγγίσουν με κριτική σκέψη το σημασιολογικό φορτίο των παροιμιών·
- να είναι σε θέση να αποδοθούν, να αναδοθούν παροιμίες και να μετασχηματίζουν το σημασιολογικό τους φορτίο αξιοποιώντας την τεχνική του χιούμορ·
- να εξοικειωθούν με την κατασκευή διαλόγων·
- να εξοικειωθούν με τη στρατηγική «συλλέγω πληροφορίες από πολλαπλούς δικτυακούς τόπους»·
- να δοκιμάσουν να δημιουργήσουν μικρούς διαλόγους·
- να μάθουν να τραγουδούν συναφή τραγούδια.

Γραμματισμοί

Επιχειρείται οι μαθητές/-τριες:

- να μάθουν να δημιουργούν μια βιβλιοθήκη σελιδοδεικτών και να καταχωρούν ιστοσελίδες·
- να εξοικειωθούν με την αναζήτηση σε μηχανή αναζήτησης·
- να γνωρίσουν τη μορφή και τη λειτουργία του αντίστροφου λεξικού·

- να μάθουν να ανοίγουν ιστοσελίδες·
- να εξοικειωθούν με την αυξομείωση παραθύρων, ώστε να έχουν στην επιφάνεια εργασίας ανοιγμένα περισσότερα από ένα·
- να εξοικειωθούν με τρόπους πλοήγησης μέσα σε έναν ιστότοπο·
- να εξοικειωθούν με τρόπους ακρόασης ηχητικού κομματιού·
- να γνωρίσουν μια διαδικτυακή εγκυκλοπαίδεια·
- να γνωρίσουν ένα διαδικτυακό λεξικό.

Δ. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΦΑΣΕΩΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Αφετηρία: Με αφορμή τον τίτλο του βιβλίου της *Γλώσσας* της Δ΄ Δημοτικού ή κάποιο σχετικό συμβάν που ανέσυρε στον προφορικό λόγο κάποια παροιμία εισάγεται στην τάξη η ιδέα για ενασχόληση με το θέμα των παροιμιών. Οι μαθητές/τριες καλούνται να διαβάσουν φωναχτά τον τίτλο του σεναρίου «Ταξιδεύοντας στο λαογραφικό μας πλούτο. Προορισμός; Οι παροιμίες!» και με τη βοήθεια του/της δασκάλου/λας τον συζητούν. Προσκαλούνται για ένα ταξίδι στη «Χώρα των παροιμιών». Ως αποσκευή τους «παίρνουν» το τραγούδι της Μελίνας Τανάγρη «Παροιμίες». Παρακολουθούν τη μουσική εκτέλεσή του <http://www.youtube.com/watch?v=JHg-uEifNZo>.

Πριν πεινάσουν μαγειρεύουν των φρονίμων τα παιδιά
και τα ρούχα τους φυλάνε για να έχουν τα μισά.
Αλλά εγώ που δεν τους μοιάζω όλα τα 'παιξα στα ζάρια,
τώρα σαν την αλεπού τα κάνω κρεμαστάρια.

Μου 'πες για πολλά κεράσια κι έχω φτάσει μέχρι εδώ,
μπρος γκρεμός και πίσω ρέμα, το καλάθι μου αδειανό.
Μια καλή κι ωραία μέρα θα φανεί απ' το πρωί,
ο άγιος ήθελε φοβέρα κι εγώ του 'πα προσευχή.

Ή στραβός είν' ο γιαλός ή στραβά αρμενίζουμε,
κάποιο λάκκο έχει η φάβα, πέφτω και τσακίζομαι.
Μα αν δεν πάθεις πώς θα μάθεις μες σε τούτη τη ζωή,
αν ο σκύλος είν' χορτάτος τότε η πίτα είναι μισή.

Όποιος βιάζεται σκοντάφτει, το γοργόν και χάριν έχει,
λάλησαν πολλά κοκόρια κι έτσι άργησε να φέξει.
Μα το ένα φέρνει τ' άλλο και οι Χιώτες παν δυο-δυο,
εσύ τράβα με κι ας κλαίω, έχω κι άλλα να σου πω.

Που λες την είχα από μικρή μια έμφυτη αντιπάθεια
για παροιμίες και ρητά και τη δασκαλοπάθεια.
Μα με το διάβα του ο καιρός και τα γυρίσματά του
μ' αφήνει έκθαμβη μπροστά στα αποφθέγματά του.

Γράφει σενάρια τολμηρά στη μέση του κυκλώνα,
σκαρώνει μπέρδεμα σωστό και να 'μαι στον αγώνα.
Με τ' άγριο μάτι του κοιτά αν έπεσα ακόμα
να δικαιώσει το ρητό και να με κάνει λιώμα.

Και δεν μου μένει πια παρά υποταγή κι ελπίδα
αφού γι' ακόμα μια φορά την προκοπή μου δεν είδα.

Σύνδεση με Α.Π. και το σχολικό εγχειρίδιο: Το θέμα των παροιμιών αποτελεί αντικείμενο που συναντάται σε κείμενα τόσο του μαθήματος της διδασκαλίας της νέας ελληνικής όσο και άλλων μαθημάτων.

Κατανομή χρόνου: Οι μαθητές συμμετέχουν στην ολομέλεια στις αρχές του μαθήματος. Στη συνέχεια χωρίζονται σε ομάδες (2 διδακτικές ώρες). Οι ομάδες των μαθητών/τριών εργάζονται χωριστά και παρουσιάζουν τα αποτελέσματα της κάθε έρευνας που τους ανατίθεται. Κατά το ταξίδι τους στη «Χώρα των Παροιμιών» στους δύο πρώτους σταθμούς προτείνεται να παραμένουν 1-2 δίωρα ενώ στον τρίτο προτείνεται 1 δίωρο. Για τη δημιουργία της παρουσίασης και την οργάνωση της γιορτής προτείνονται δύο δίωρα. Γενικό σύνολο: 10-14 διδακτικές ώρες.

Ρόλος του/της διδάσκοντα/-ουσας: Καθοδηγητικός, συμβουλευτικός

Ρόλοι των μαθητών/-τριών: Ο ρόλος των μαθητών/-τριών είναι διερευνητικός, καθώς εργάζονται ερευνώντας σε ιστοσελίδες του Διαδικτύου, συμβουλευτικός και βοηθητικός προς τους/τις συμμαθητές/-τριες, καθώς μέσα από τη συνεργασία και την προσπάθεια αναγωγής των ερευνητικών δεδομένων σε κείμενο αναγκάζονται να συμβουλέψουν μέλος ή μέλη της ομάδας τους και να βοηθηθούν.

Εργαλεία-Πηγές: Η/Υ, διαδίκτυο, μηχανές αναζήτησης, *Αντίστροφο Λεξικό Αναστασιάδη-Συμεωνίδη* (Ηλεκτρονική Πύλη του ΚΕΓ), on line Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής του Ινστιτούτου Νεοελληνικών Σπουδών [Ιδρύματος Μανόλη Τριανταφυλλίδη], λογισμικό ζωγραφικής, Πρόγραμμα Παρουσίασης

Σύντομη περιγραφή του σεναρίου («Το σενάριο με μια ματιά»)

1^ο Στάδιο-Ορισμός του θέματος

- Ακρόαση τραγουδιού με θεματικό περιεχόμενο τις παροιμίες. Εκμάθησή του.
- Διερεύνηση πρϋπάρχουσας γνώσης των παιδιών σχετικά με τις παροιμίες.
- Ορισμός του θέματος – Συμμετοχή των μαθητών/τριών σε ένα ταξίδι, στη «Χώρα των παροιμιών»

2^ο Στάδιο - Ανάλυση του θέματος – Προτάσεις - Προγραμματισμός

- Καταγραφή των επιμέρους συναφών θεματικών περιοχών με βάση τα ενδιαφέροντα των παιδιών
- Χωρισμός των μαθητών/τριών σε ομάδες.

3^ο Στάδιο - Εφαρμογή

Υλοποίηση δραστηριοτήτων οι οποίες είναι μοιρασμένες σε τρεις «Σταθμούς»

- 1^{ος} Σταθμός: «Ας γνωριστούμε καλύτερα με τις παροιμίες»
- 2^{ος} Σταθμός: «Ας γίνουμε παροιμοσυλλέκτες»
- 3^{ος} Σταθμός: «Ας προσεγγίσουμε τις παροιμίες με κριτική σκέψη»

4^ο Στάδιο - Σύνθεση και παρουσίαση

- Σύνθεση των εργασιών των μαθητών – παρουσίαση των αποτελεσμάτων της κάθε ομάδας-ανταλλαγή απόψεων.
- Παρουσίαση των εργασιών των μαθητών.
- Σχεδιασμός και οργάνωση σχετικής εκδήλωσης.

Λεπτομερής διαδικασία

Το τραγούδι μοιράζεται στα παιδιά φωτοτυπημένο και το μάθημα ξεκινάει με τη διδασκαλία του. Το τραγουδούν όλα τα παιδιά μαζί δυο-τρεις φορές. Στη συνέχεια με αφορμή το τραγούδι γίνεται μια προκαταρκτική συζήτηση στην ολομέλεια για τις παροιμίες (π.χ. Από τι έχουν δημιουργηθεί ως προς το περιεχόμενό τους οι στίχοι του τραγουδιού; Σας έρχονται στο νου κάποιες παροιμίες; Πώς τις μάθατε; Από πού; Από ποιον; Τι θα θέλατε να μάθετε περισσότερο για τις παροιμίες; Ξέρετε τι είναι οι παροιμίες; κτλ.). Προτείνεται στα παιδιά να ξεκινήσουν μέσω διαδικτύου το ταξίδι τους για τη «Χώρα των Παροιμιών». Να προσπαθήσουν να συλλέξουν πληροφορίες που τα ενδιαφέρουν και να δημιουργήσουν ζωγραφιές και διαλόγους με θέμα τις παροιμίες. Επίσης τους προτείνεται με τα ευρήματα και τις δημιουργίες τους να δημιουργήσουν μια παρουσίαση την οποία να παρουσιάσουν στη γιορτή λήξης του

σχολείου τους ή σε μια μικρή γιορτή μέσα στην τάξη τους προσκαλώντας συμμαθητές/τριες από άλλο τμήμα ή σχολείο.

Στη γιορτή αυτή θα τραγουδήσουν βέβαια και το τραγούδι «Παροιμίες», το οποίο σε συνεργασία με τον/την εκπαιδευτικό Φυσικής Αγωγής μπορούν να το χορογραφήσουν. Ακόμη στη γιορτή αυτή μπορούν να αφηγηθούν ή να δραματοποιήσουν μύθους με παροιμίες... Αξιοποιούνται σε κάθε περίπτωση οι δικές τους ιδέες. Εξηγείται στους/στις μαθητές/τριες ότι η εργασία γύρω από τις παροιμίες θα γίνει κυρίως με βάση τα σύγχρονα τεχνολογικά μέσα (H/Y, CD κτλ.) και ότι η διαδικασία θα διαρκέσει τόσο χρόνο όσο θα χρειαστεί για να διερευνήσουν το υλικό τους και να το οργανώσουν για να το παρουσιάσουν μέσω του λογισμικού παρουσίασης. Ακόμη θα οριστούν οι ώρες και οι μέρες των συναντήσεων για αυτό το θέμα (μπορεί να είναι π.χ. ένα δίωρο κάθε εβδομάδα ή μια ημέρα τον μήνα κτλ.).

Συζητείται αρχικά ο μαθησιακός σκοπός της διαδικασίας (γνώσεις για τις παροιμίες και επισήμανση της σχέσης τους με τις ανθρώπινες συμπεριφορές και συνήθειες, τον τρόπο σκέψης και αντιμετώπισης διαφόρων καταστάσεων).

Επισημαίνεται η καλλιέργεια της γλώσσας μέσω της ενασχόλησης με το συγκεκριμένο θέμα, καθώς και η ανάπτυξη δεξιοτήτων σχετικών με ΤΠΕ. Τα παιδιά χωρίζονται σε πέντε ομάδες και διενεργείται μεταξύ τους κλήρωση. Τους επισημαίνεται ότι το ταξίδι στη «Χώρα των Παροιμιών» περιλαμβάνει τρεις Σταθμούς και σε κάθε Σταθμό οι ομάδες θα επισκεφθούν και θα διερευνήσουν συγκεκριμένα αξιοθέατα ως εξής:

1^{ος} Σταθμός: «Ας γνωριστούμε καλύτερα με τις παροιμίες»

Α' και Β' ομάδες. Παροιμίες: η σημασία της λέξης, η ετυμολογία/προέλευσή της (1^ο φύλλο εργασίας)

Γ' ομάδα. Παροιμίες: μορφή, αλληγορία (2^ο φύλλο εργασίας)

Δ' ομάδα. Παροιμίες: Γιατί να ασχοληθούμε και να μάθουμε για τις παροιμίες; (3^ο φύλλο εργασίας)

Ε΄ ομάδα: Παροιμίες, μύθοι, ποιήματα (4^ο φύλλο εργασίας)

2^{ος} Σταθμός: «*Ας γίνουμε παροιμιοσυλλέκτες*»

Ολομέλεια (1^ο φύλλο εργασίας)

Α΄ ομάδα: Παροιμίες με ζώα (2^ο φύλλο εργασίας)

Β΄ ομάδα: Παροιμίες με ονόματα (3^ο φύλλο εργασίας)

Γ΄ ομάδα: Παροιμίες πάνω στις ανθρώπινες αξίες (4^ο φύλλο εργασίας)

Δ΄ ομάδα: Παροιμίες ιατρικές (5^ο φύλλο εργασίας)

Ε΄ ομάδα: Παροιμίες για τους μήνες (6^ο φύλλο εργασίας)

3^{ος} Σταθμός: «*Ας προσεγγίσουμε τις παροιμίες με κριτική σκέψη*»

Ολομέλεια (1^ο φύλλο εργασίας)

Καλείται κάθε ομάδα να προβεί σε μια πρώτη (όχι εξαντλητική αλλά αδρομερή, ενδεικτική) εξερεύνηση του «αξιοθέατου» που της αναλογεί γράφοντας στη μηχανή αναζήτησης της Google τις κατάλληλες λέξεις-κλειδιά: ως λέξεις-κλειδιά ορίζονται οι υπότιτλοι καθενός από τους παραπάνω «Σταθμούς»: *Παροιμίες: μορφή αλληγορία, παροιμίες με ζώα, παροιμίες για τους μήνες...κλπ.* Τα παιδιά παροτρύνονται να ξεκινήσουν τη δημιουργία μιας ηλεκτρονικής βιβλιοθήκης. (Για τις οδηγίες σχετικά με τη δημιουργία της ηλεκτρονικής βιβλιοθήκης βλ. στις Παρατηρήσεις). Τα ενημερώνουμε ότι αυτή τη βιβλιοθήκη στην πορεία του ταξιδιού τους θα την εμπλουτίζουν και θα την επισκέπτονται συνέχεια. Στόχος μας είναι να συνειδητοποιήσουν πόσους δικτυακούς τόπους μπορούν να επισκεφθούν προκειμένου να διερευνήσουν το εκάστοτε θέμα τους. Κάθε δικτυακός τόπος και ένα παράθυρο στον κόσμο. Η συνέχεια είναι αφιερωμένη στην οργάνωση της γιορτής. Η κάθε ομάδα θα πρέπει να δημιουργήσει μερικές διαφάνειες με τα ευρήματα και τις δημιουργίες της χρησιμοποιώντας το λογισμικό παρουσίασης. Θα προετοιμαστούν για την παρουσίαση. Θα ζητηθεί σε αυτήν τη φάση να συνεργαστούν οι πέντε ομάδες με-ταξύ τους. Θα χρειαστεί να ορίσουν το πότε θα γίνει η γιορτή τους, να μάθουν το σχετικό τραγούδι και πιθανόν τη χορογραφία του και να το εκτελέσουν με

τη συνδρομή μιας μικρής ορχήστρας. Θα χρειαστεί να αφηγηθούν αστειοπαροιμίες, να δραματοποιήσουν μύθο με παροιμία κ.λπ.

ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1^{ος} Σταθμός: «Ας γνωριστούμε καλύτερα με τις παροιμίες»

[1^ο Φύλλο]

Α΄ και Β΄ ομάδες. Παροιμίες: η σημασία της λέξης, η ετυμολογία/προέλευσή της

Να δοκιμάσετε να δώσετε τον δικό σας ορισμό για τη λέξη παροιμία. Αν δυσκολεύεστε, να χρησιμοποιήσετε τη λέξη παροιμία μέσα σε μία πρόταση ή να καταγράψετε μια παροιμία που ξέρετε.

Για να επιβεβαιώσετε ή να βελτιώσετε τον ορισμό σας, να πληκτρολογήσετε τη λέξη παροιμία στο ηλεκτρονικό λεξικό που θα βρείτε σε αυτή τη διεύθυνση:

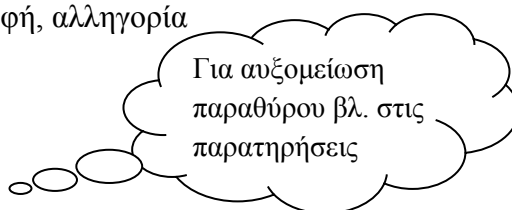
<http://www.komvos.edu.gr/dictionaries/dictonline/DictOnLineTri.htm> ακολουθώντας τα εξής βήματα: Να γράψετε τη λέξη «παροιμία» στο λευκό πλαίσιο που υπάρχει κάτω από τη λέξη «Λήμμα:», να επιλέξετε «Αναζήτηση», να ξαναεπιλέξετε τη λέξη παροιμία που εμφανίζεται στο μεγαλύτερο άσπρο πλαίσιο από κάτω και ξανά επιλογή «Αναζήτηση». Να αντιγράψετε τον ορισμό που βρήκατε κάτω από το δικό σας ορισμό στο φύλλο εργασίας σας.

Να πληκτρολογήσετε σε μηχανή αναζήτησης όπως π.χ. την Google τις λέξεις «παροιμία, ετυμολογία». Ανάμεσα στις προτεινόμενες σελίδες να επιλέξετε τη σελίδα με τίτλο παροιμία - Βικιλεξικό ή αλλιώς τη σελίδα el.wiktionary.org/wiki/και να διερευνήσετε αν υπάρχει καταχωρημένη η ετυμολογία της λέξης «παροιμία». (Στο σημείο αυτό γίνεται συζήτηση με τα παιδιά καθώς διαπιστώνουν ότι δεν υπάρχει καταχωρημένη η ετυμολογία της συγκεκριμένης λέξης. Παρακινούνται να πλοηγηθούν στη σελίδα και τους προτείνουμε να δοκιμάσουν να προσθέσουν τα ίδια πληροφορίες σχετικά με την ετυμολογία της λέξης «παροιμία»). Να επισκεφθείτε την ηλεκτρονική διεύθυνση <http://www.translatum.gr/etexts/pk/introgr.htm> και να

διαβάσετε τις πληροφορίες κάτω από τον υπότιτλο «Προέλευση και σπουδαιότητα των παροιμιών», που βρίσκονται στη δεύτερη και τρίτη παράγραφο. Να επιλέξετε εκείνες που ασχολούνται με την ετυμολογία/προέλευση της λέξης «παροιμία» και να τις καταχωρήσετε στο [el.wiktionary.org/wiki/πατώντας το μολυβάκι «Επεξεργασία ενότητας: Ετυμολογία»](http://el.wiktionary.org/wiki/πατώντας_το_μολυβάκι_«Επεξεργασία_ενότητας:_Ετυμολογία»). Επίσης να τις καταγράψετε στο φύλλο εργασίας σας.

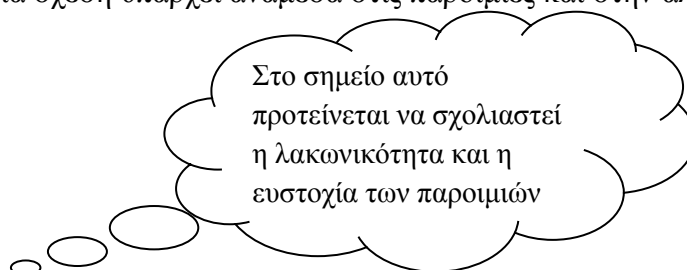
Γ' ομάδα. Παροιμίες: μορφή, αλληγορία

[2^ο Φύλλο]

Να πληκτρολογήσετε στη μηχανή αναζήτησης «Google» τη λέξη παροιμία. Από τις προτεινόμενες σελίδες να επιλέξετε και να την προσθέσετε στην ηλεκτρονική βιβλιοθήκη σας τη σελίδα με τίτλο «Αλληγορία-Βικιπαίδεια» ή αλλιώς την ηλεκτρονική διεύθυνση <http://el.wikipedia.org/wiki/αλληγορία> και να διαβάσετε την πρώτη και δεύτερη παράγραφο. Μπορείτε και να αυξομειώσετε το μέγεθος του παραθύρου σας. Επίσης να επισκεφθείτε τη σελίδα <http://www.translatum.gr/etexts/pk/introgr.htm>, να την προσθέσετε στη βιβλιοθήκη και να μειώσετε το μέγεθός της έτσι ώστε τις δύο ιστοσελίδες να τις έχετε τη μια δίπλα στην άλλη. Να διαβάσετε τις πληροφορίες κάτω από τον υπότιτλο «Προέλευση και σπουδαιότητα των παροιμιών», που βρίσκονται στην τέταρτη παράγραφο. Με βάση τις πληροφορίες που δίνονται στις δύο ιστοσελίδες να καταγράψετε στο φύλλο εργασίας σας τα εξής:

- Ποια είναι η μορφή κάθε παροιμίας;
- Τι σημαίνει η λέξη αλληγορία;
- Ποια σχέση υπάρχει ανάμεσα στις παροιμίες και στην αλληγορία;

Δ' ομάδα. Παροιμίες: Γιατί να ασχοληθούμε και να μάθουμε για τις παροιμίες;

[3^ο Φύλλο]

- Ποιος δημιούργησε τις παλαιότερες συλλογές παροιμιών και ασχολήθηκε συστηματικά με την ταξινόμησή τους;
- Για ποιο σκοπό δημιουργήθηκαν οι παροιμίες;
- Τι αποτελούν για ένα λαό;
- Τι μπορεί κανείς να μελετήσει για ένα λαό, π.χ. για τον ελληνικό, συγκεντρώνοντας παροιμίες και διερευνώντας το περιεχόμενό τους;

Για να απαντήσεις στα προηγούμενα ερωτήματα, να επισκεφτείς τις παρακάτω ιστοσελίδες (Να τις προσθέσεις στους σελιδοδείκτες). Να επισκέπτεσαι καθεμιά και από το κάθε κείμενο που αυτές φιλοξενούν, να διαβάζεις προσεκτικά τις παραγράφους που υπάρχουν μέσα σε παρένθεση. Στη συνέχεια να διαβάζεις όλες τις προαναφερόμενες ερωτήσεις και να επιλέγεις από την καθεμιά ιστοσελίδα τις κατάλληλες απαντήσεις. Να τις συγκεντρώνεις στο δικό σου φύλλο εργασίας και να τις οργανώσεις σε ενιαίο κείμενο με νόημα.

<http://www.slap.gr/monimes-stiles/jeux-de-caramelie/> (1^η, 2^η και 3^η παράγραφοι)

<http://books.phigita.net/isbn/9789605211837> (1η παράγραφος)

<http://www.kokkinorachi.gr/ethima/99-paroimies.html> (1η παράγραφος)

<http://paroimies.blogspot.com/2011/01/blog-post.html> (1^η, 2^η και 3^η παράγραφοι)

<http://www.infokids.gr/2011/04/> (από «Με τις παροιμίες...» ως «...τον κάνει πέρα».)

Ε' ομάδα. Παροιμίες, μύθοι, ποιήματα

[4^ο Φύλλο]

<http://www.snhell.gr/kids/category.asp?id=4>: Να επισκεφτείτε αυτή την ιστοσελίδα, να την προσθέσετε στην ηλεκτρονική βιβλιοθήκη και να διαβάσετε τα κείμενα με

αριθμούς 16, 29, 36 και 40. Τι είδους κείμενα είναι αυτά; Ποιο είναι το περιεχόμενό τους; Να τα χαρακτηρίσετε. Ποια είναι η σχέση των κειμένων αυτών με τις παροιμίες; Σε ποιο σημείο του κειμένου συνήθως μπαίνει η παροιμία; Να οργανώσετε τις πληροφορίες σας σε ενιαίο κείμενο, στο φύλλο εργασίας σας.

Με το πέρας των ομαδικών εργασιών ακολουθεί η ανακοίνωση στην ολομέλεια της τάξης. Εμπλουτίζονται τα φύλλα εργασίας και με τα αποτελέσματα των άλλων ομάδων. Τα παιδιά φεύγουν για το σπίτι τους με την οδηγία να ξαναδιαβάσουν τα φύλλα εργασίας τους, προκειμένου να είναι σε θέση στην επόμενη συνάντηση να απαντούν στις σχετικές ερωτήσεις. Επίσης φεύγουν με την οδηγία να δημιουργήσουν τρεις προτάσεις με τη λέξη «παροιμία». Τις προτάσεις τους θα τις πληκτρολογήσουν στο ψηφιακό φύλλο εργασίας τους.

2^{ος} Σταθμός: «Ας γίνουμε παροιμιοσυλλέκτες»

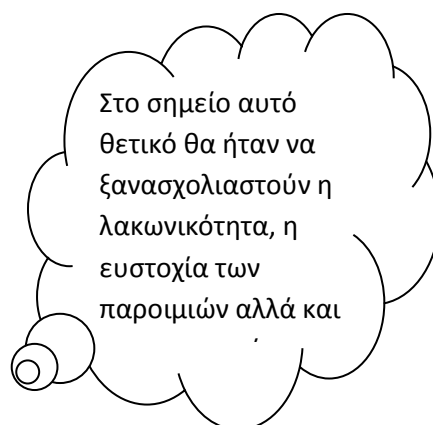
Φύλλα εργασίας

[1^ο φύλλο] (ολομέλεια)

- Επανάκτηση της προηγούμενης γνώσης, ανακοίνωση προτάσεων
- Υπάρχουν πάρα-πάρα πολλές παροιμίες. Κατά τη γνώμη σας πώς μπορεί κανείς να τις ταξινομήσει, για να τις διερευνήσει περισσότερο και να ανακαλύψει το νόημά τους;
- Να πληκτρολογήσετε στην μηχανή Google τη λέξη παροιμία. Ανάμεσα στις ιστοσελίδες που θα βρείτε να επιλέξετε την ιστοσελίδα «Παροιμία-Βικιπαίδεια». Να την προσθέσετε στην ηλεκτρονική βιβλιοθήκη. Να πλοηγηθείτε στην ιστοσελίδα και από το πεδίο «Εξωτερικοί Σύνδεσμοι» να επιλέξετε «Κατάλογος ελληνικών παροιμιών στα Βικιφθέγματα» και στη συνέχεια το γράμμα «Ο». Όπως βλέπετε υπάρχουν πολλές παροιμίες. Να πλοηγηθείτε στον κατάλογο αυτών των παροιμιών. Κατά τη γνώμη σας μπορούμε κάποιες από αυτές να τις κάνουμε μια μικρότερη ομάδα με βάση

κάποιο κοινό τους στοιχείο; Να δημιουργήσετε έναν πίνακα με τα κοινά στοιχεία που θα βρείτε και να βάλετε κάτω από κάθε στοιχείο αντίστοιχες παροιμίες.

- Αφού επισκεφτείτε τις παρακάτω ιστοσελίδες, να καταγράψετε στο φύλλο εργασίας σας τους τρόπους με τους οποίους έχουν ταξινομηθεί κατά καιρούς οι παροιμίες και να επιλέξετε μία ομάδα που σας ενδιαφέρει για να τη διερευνήσετε περισσότερο (ο/η εκπαιδευτικός θα προτείνει να αφαιρεθεί η 1η όπου οι παροιμίες είναι με αλφαβητική σειρά):

http://www.bizeli.com/index.php?option=com_content&task=view&i

http://www.paidika.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=1827&Itemid=83

<http://sarantakos.wordpress.com/2010/04/18/giannides/>

<http://el.wikiquote.org/wiki/>

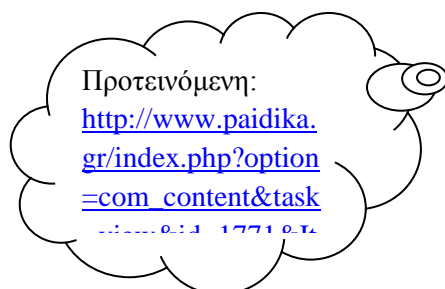
http://www.greek-health.gr/2007/09/blog-post_19.html

http://www.paidika.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=534&Itemid=398

- Στη συνέχεια να παρακολουθήσετε προσεκτικά το παρακάτω βίντεο <http://www.youtube.com/watch?v=R5EVEutZbYc&NR=1>. Σημειώστε στο φύλλο εργασίας κάποια παροιμία που σας άρεσε περισσότερο και αιτιολογήστε προφορικά γιατί. Ας προσπαθήσετε κι εσείς να γνωρίσετε καλύτερα κάποιες παροιμίες.

Α΄ ομάδα: Παροιμίες με ζώα

[2^ο φύλλο]

Να πληκτρολογήσετε σε μηχανή αναζήτησης όπως π.χ. την Google τις λέξεις «παροιμίες με ζώα» και από τις σελίδες που θα βρείτε να επιλέξετε την προτεινόμενη. Να την προσθέσετε στους σελιδοδείκτες. Να την επισκεφθείτε, να διαλέξετε τέσσερις παροιμίες και να αιτιολογήσετε γιατί επιλέξατε αυτές. Να ανταλλάξετε απόψεις για τη σημασία τους. Να ζητήσετε και τη βοήθεια του/της δασκάλου/ας σας. Να καταγράψετε στο φύλλο εργασίας την κάθε παροιμία και τη σημασία της.

Αξιοποιώντας το λογισμικό ζωγραφικής να δημιουργήσετε κόμικς με τις προηγούμενες παροιμίες (ή με κάποια άλλη από την ομάδα που διερευνάτε) ως εξής: Να συζητήσετε για το περιεχόμενο και τους ήρωες ενός μικρού διαλόγου που να τον έχετε εμπνευστεί από μια συγκεκριμένη παροιμία. Να χωρίσετε το περιβάλλον του προγράμματος ζωγραφικής σε καρτέ. Να βρείτε σχετικές εικόνες από το διαδίκτυο. Να προσθέσετε μπαλονάκια και να γράψετε στα μπαλονάκια το μικρό σας διάλογο. Να ολοκληρώσετε τη δημιουργία σας βάζοντας έναν από τους ήρωες του διαλόγου να λέει σαν τελευταία φράση την παροιμία.

Να επισκεφθείτε τους παρακάτω δικτυακούς τόπους και στη συνέχεια να τους προσθέσετε στην ηλεκτρονική βιβλιοθήκη. Τι παρατηρείτε;

<http://adraxethnhmera.pblogs.gr/2010/08/sropopoihmenes-paroimies.html>

<http://www.stathmoskos.gr/columns/47-energy/1515-2010-06-03-135-18>.

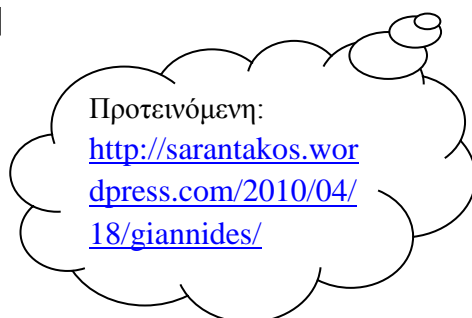
<http://www.maxcheaters.com/forum/index.php?topic=130962.0;wap2>

<http://termitis.pblogs.gr/2009/06/opoios-anakateyetai-me-ta-pitoyra-trwei-kalampoki-mickey-mouse.html>

Να τροποποιήσετε κι εσείς κάποιες από τις παροιμίες με ζώα και να δημιουργήσετε αστειοπαροιμίες.

Β' ομάδα: Παροιμίες με ονόματα

[3^ο φύλλο]

Να πληκτρολογήσετε σε μηχανή αναζήτησης όπως π.χ. στη Google τις λέξεις «παροιμίες με ονόματα» και από τις σελίδες που θα βρείτε να επιλέξετε την προτεινόμενη. Να την προσθέσετε στους σελιδοδείκτες. Να την επισκεφθείτε, να διαλέξετε τέσσερις παροιμίες με το όνομα «Γιάννης» και, αφού λάβετε υπόψη σας τις πληροφορίες του κειμένου, να ανταλλάξετε απόψεις για τη σημασία τους. Να καταγράψετε στο φύλλο εργασίας την κάθε παροιμία και τη σημασία της.

Αξιοποιώντας το λογισμικό ζωγραφικής να δημιουργήσετε κόμικς με τις προηγούμενες παροιμίες (ή κάποια άλλη από την ομάδα που διερευνάτε) ως εξής: Να συζητήσετε για το περιεχόμενο και τους ήρωες ενός μικρού διαλόγου που να τον έχετε εμπνευστεί από μια συγκεκριμένη παροιμία. Να χωρίσετε το περιβάλλον του προγράμματος ζωγραφικής σε καρέ. Να βρείτε σχετικές εικόνες από το διαδίκτυο. Να προσθέσετε μπαλονάκια και να γράψετε στα μπαλονάκια το μικρό σας διάλογο. Να ολοκληρώσετε τη δημιουργία σας βάζοντας έναν από τους ήρωες του διαλόγου να λέει σαν τελευταία φράση την παροιμία.

<http://www.youtube.com/watch?v=kQZn-8QzLg8>:

Να παρακολουθήσετε το προηγούμενο βίντεο και μετά να δημιουργήσετε κι εσείς μια ανάλογη αστειοϊστορία με παροιμίες με το όνομα «Γιάννης». Να την καταγράψετε στο φύλλο εργασίας σας. Να δραματοποιήσετε στην τάξη μια παρόμοια σκηνή με αυτή που είδατε στο βίντεο.

Γ' ομάδα: Παροιμίες πάνω στις ανθρώπινες αξίες

[4^ο φύλλο]

Να πληκτρολογήσετε σε μηχανή αναζήτησης π.χ. την Google τις λέξεις «παροιμίες με ονόματα» και από τις σελίδες που θα βρείτε να επιλέξετε την προτεινόμενη. Να την προσθέσετε στους σελιδοδείκτες. Να επισκεφθείτε την προηγούμενη ιστοσελίδα, να επιλέξετε τέσσερις ελληνικές παροιμίες δύο από την ενότητα «Αλαζονεία-Επαρση-Καύχηση...» και δύο από την ενότητα «Αλτρουισμό-Αυταπάρνηση-Αυτοθυσία» και να αιτιολογήσετε γιατί επιλέξατε αυτές. Να ανταλλάξετε απόψεις για τη σημασία τους. Να ζητήσετε και τη βοήθεια του/της δασκάλας σας. Να καταγράψετε στο φύλλο εργασίας την κάθε παροιμία και τη σημασία της.

Αξιοποιώντας το λογισμικό ζωγραφικής να δημιουργήσετε κόμικς με τις προηγούμενες παροιμίες (ή κάποια άλλη από την ομάδα που διερευνάτε) ως εξής: Να συζητήσετε για το περιεχόμενο και τους ήρωες ενός μικρού διαλόγου που να τον έχετε εμπνευστεί από μια συγκεκριμένη παροιμία. Να χωρίσετε το περιβάλλον του προγράμματος ζωγραφικής σε καρτέ. Να βρείτε σχετικές εικόνες από το διαδίκτυο. Να προσθέσετε μπαλονάκια και να γράψετε στα μπαλονάκια το μικρό σας διάλογο. Να ολοκληρώσετε τη δημιουργία σας βάζοντας έναν από τους ήρωες του διαλόγου να λέει σαν τελευταία φράση την παροιμία.

Στη συνέχεια να επισκεφθείτε τους παρακάτω δικτυακούς τόπους και στη συνέχεια να τους προσθέσετε στην ηλεκτρονική βιβλιοθήκη Τι παρατηρείτε;

<http://adraxethnhmera.pblogs.gr/2010/08/sropopoihmenes-paroimies.html>

<http://www.stathmoskos.gr/columns/47-energy/1515-2010-06-03-14-35-18>.

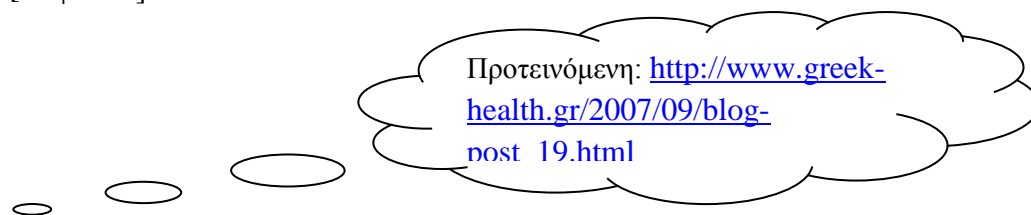
<http://blogthea.gr/humor/21060->

<http://termitis.pblogs.gr/2009/06/opoios-anakateyetai-me-ta-pitoyra-trwei-kalampoki-mickey-mouse.html>

Να τροποποιήσετε κι εσείς κάποιες από τις παροιμίες με ανθρώπινες αξίες και να δημιουργήσετε αστειοπαροιμίες.

Δ΄ ομάδα: Παροιμίες ιατρικές

[5^ο φύλλο]

Να πληκτρολογήσετε σε μηχανή αναζήτησης π.χ. την Google τις λέξεις «παροιμίες ιατρικές» και από τις σελίδες που θα βρείτε να επιλέξετε την προτεινόμενη. Να την προσθέσετε στους σελιδοδείκτες. Να επισκεφθείτε την προηγούμενη ιστοσελίδα, να επιλέξετε τέσσερις ιατρικές παροιμίες και να αιτιολογήσετε γιατί επιλέξατε αυτές. Αφού λάβετε υπόψη σας τις πληροφορίες του κειμένου σχετικά με τις παροιμίες, να ανταλλάξετε απόψεις για τη σημασία τους. Να καταγράψετε στο φύλλο εργασίας τις τέσσερις ιατρικές παροιμίες και τη σημασία τους.

Αξιοποιώντας το λογισμικό ζωγραφικής να δημιουργήσετε κόμικς με τις προηγούμενες παροιμίες (ή κάποια άλλη από την ομάδα που διερευνάτε) ως εξής: Να συζητήσετε για το περιεχόμενο και τους ήρωες ενός μικρού διαλόγου που να τον έχετε εμπνευστεί από μια συγκεκριμένη παροιμία. Να χωρίσετε το περιβάλλον του

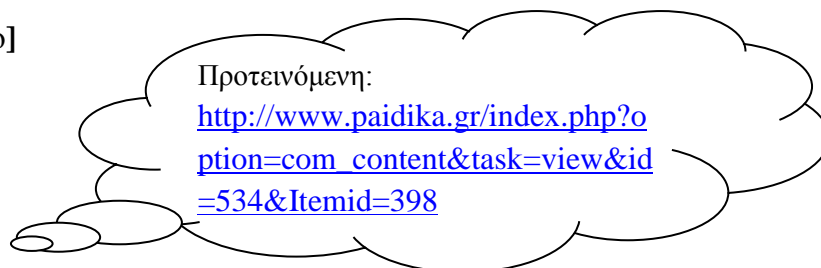
προγράμματος ζωγραφικής σε καρτέ. Να βρείτε σχετικές εικόνες από το διαδίκτυο. Να προσθέσετε μπαλονάκια και να γράψετε στα μπαλονάκια το μικρό σας διάλογο. Να ολοκληρώσετε τη δημιουργία σας βάζοντας έναν από τους ήρωες του διαλόγου να λέει σαν τελευταία φράση την παροιμία.

Να μπερδέψετε ή να παντρέψετε μεταξύ τους μερικές ιατρικές παροιμίες, ώστε να δημιουργήσετε μια καινούργια. Για να συνθέσετε το δεύτερο μέρος της παροιμίας, να επισκεφτείτε την επόμενη ιστοσελίδα <http://www.komvos.edu.gr/dictionaries/dictOnLine/DictOnLineRev.htm>. –

Να πληκτρολογήσετε στο κατάλληλο σημείο της οθόνης την κατάληξη %ωστο (π.χ. παροιμία: παρηγοριά στον άρρωστο, μέχρι να βγει η ψυχή του). Θα σας δοθεί ένα αριθμός λέξεων. Να τις καταγράψετε στο φύλλο εργασίας σας. Να κάνετε το ίδιο πληκτρολογώντας την κατάληξη «%οστο». Με βάση αυτές τις λέξεις να προσπαθήσετε να συνθέσετε δίστιχα με ιατρικές παροιμίες.

Ε΄ ομάδα: Παροιμίες για τους μήνες

[6^ο φύλλο]

Να πληκτρολογήσετε σε μηχανή αναζήτησης π.χ. την Google τις λέξεις «παροιμίες για τους μήνες» και από τις σελίδες που θα βρείτε να επιλέξετε την προτεινόμενη. Να την προσθέσετε στους σελιδοδείκτες. Να επισκεφθείτε την προηγούμενη ιστοσελίδα, να επιλέξετε τέσσερις παροιμίες μία για κάθε εποχή (το μήνα τον διαλέγετε εσείς) και να αιτιολογήσετε γιατί επιλέξατε αυτές. Να ανταλλάξετε απόψεις για τη σημασία τους. Να ζητήσετε και τη βοήθεια του/της δασκάλου/λας σας. Να καταγράψετε στο φύλλο εργασίας την κάθε παροιμία και τη σημασία της.

Αξιοποιώντας το λογισμικό ζωγραφικής να δημιουργήσετε κόμικς με τις προηγούμενες παροιμίες (ή κάποια άλλη από την ομάδα που διερευνάτε) ως εξής: Να

συζητήσετε για το περιεχόμενο και τους ήρωες ενός μικρού διαλόγου που να τον έχετε εμπνευστεί από μια συγκεκριμένη παροιμία. Να χωρίσετε το περιβάλλον του προγράμματος ζωγραφικής σε καρέ. Να βρείτε σχετικές εικόνες από το διαδίκτυο. Να προσθέσετε μπαλονάκια και να γράψετε στα μπαλονάκια το μικρό σας διάλογο. Να ολοκληρώσετε τη δημιουργία σας βάζοντας έναν από τους ήρωες του διαλόγου να λέει σαν τελευταία φράση την παροιμία.

Στη συνέχεια να επισκεφθείτε τους παρακάτω δικτυακούς τόπους:

<http://adraxethnhmera.pblogs.gr/2010/08/sropopoihmenes-paroimies.html>

<http://www.stathmoskos.gr/columns/47-energy/1515-2010-06-03-14-35-18>.

<http://termitis.pblogs.gr/2009/06/opoios-anakateyetai-me-ta-pitoyra-trwei-kalampoki-mickey-mouse.html>.

Τι παρατηρείτε; Να τροποποιήσετε κι εσείς κάποιες από τις παροιμίες για τους μήνες και να δημιουργήσετε αστειοπαροιμίες. Μπορείτε να πάρετε ιδέες και από εδώ: <http://blogthea.gr/humor/21060->. Μετά το πέρας των εργασιών ακολουθεί ανακοίνωση – παρουσίαση της δημιουργίας της κάθε ομάδας. Τα παιδιά φεύγουν για το σπίτι τους με την οδηγία να μάθουν απέξω τις παροιμίες με τις οποίες ασχολήθηκαν και να είναι σε θέση να εξηγήσουν το νόημά τους.

3^{ος} Σταθμός: Ας προσεγγίσουμε τις παροιμίες με κριτική σκέψη

[1^ο φύλλο] (ολομέλεια)

Επανάκτηση της προηγούμενης γνώσης. Προκαλούμε τα παιδιά: Να επισκεφτείτε την παρακάτω ιστοσελίδα και να ακούσετε ξανά προσεκτικά το τραγούδι της Μελίνας Τανάγρη, «Παροιμίες»: <http://www.youtube.com/watch?v=JHg-uEifNZo> εστιάζοντας την προσοχή σας στους στίχους της τέταρτης στροφής. Να καταγράψετε τους στίχους ενώ τους ακούτε («Το γοργόν και χάριν έχει», «Όποιος βιάζεται σκοντάφτει». Επιπλέον να διαβάσετε το εξής ζευγάρι παροιμιών: «Η ελπίδα πεθαίνει τελευταία» (ισπανική παροιμία) και «Η ελπίδα είναι το ψωμί των φτωχών» (τούρκικη παροιμία). Τι σας κάνει εντύπωση σε

κάθε ζευγάρι παροιμιών; Ποια από τις παροιμίες του κάθε ζευγαριού κατά τη γνώμη σας είναι η σωστή;

Να επισκεφτείτε την παρακάτω ιστοσελίδα <http://el.wikipedia.org/wiki/1> και να διαβάσετε προσεκτικά τη δεύτερη παράγραφο από το κείμενο με τίτλο «Παροιμία».

Να πλοηγηθείτε μέσα στην παράγραφο και να επισκεφθείτε τον υπερσύνδεσμο «προσφυγή στην πλειοψηφία» (μπλε γράμματα). Μήπως το περιεχόμενο των παροιμιών δεν είναι αξιόπιστο; Να αιτιολογήστε την άποψή σας

Να διαβάσετε τις παρακάτω παροιμίες:

- «-Πώς παν αράπη τα παιδιά σου;
-Όσο παν μαυρίζουνε»
- «Αν έκαναν όλες οι μέλισσες μέλι, θα τρώγαν και οι γύφτοι»
- «Βρήκε ο γύφτος τη γενιά του και αναγάλλιασε η καρδιά του»
- «Κάτι τρέχει στα γύφτικα»
- «Κρυώνει σα γύφτος»

α) Να συζητήσετε τη σημασία τους. Ποια στάση καλλιεργεί το περιεχόμενο αυτών των παροιμιών απέναντι στη φυλή των τσιγγάνων/ρομά; Πώς λέγεται αυτή η στάση; Με ποιο τίτλο θα ομαδοποιούσατε τις παραπάνω παροιμίες;

β) Να ξαναθυμηθείτε τον ορισμό της λέξης «παροιμία». (επιλέξτε <http://www.komvos.edu.gr/dictionaries/dictonline/DictOnLineTri.htm> καθώς και <http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CE%B1%CF%81%CE%BF%CE%B9%CE%BC%CE%AF%CE%B1>) Ύστερα από την προηγούμενη συζήτησή μας, συμφωνείτε με τους παραπάνω ορισμούς; Τα παιδιά φεύγουν για το σπίτι τους με την οδηγία να επισκεφθούν την ιστοσελίδα <http://el.wikipedia.org/wiki/1> και να διαβάσουν προσεκτικά τη δεύτερη παράγραφο από το κείμενο με τίτλο «Παροιμία» και να τη μάθουν απέξω.

Ε. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Επειδή τα παιδιά της Δ΄ Δημοτικού δεν είναι σε θέση να χειριστούν με άνεση τον Η/Υ και να πλοηγηθούν με άνεση στο διαδίκτυο, θα πρέπει ο χρόνος αναζήτησης που θα δίνεται να είναι μεγάλος. Αν τα παιδιά της Δ΄ Δημοτικού δεν είναι εξοικειωμένα με την ομαδική εργασία, αυτό πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο διδασκαλίας.

Κατά τη διάρκεια της εργασίας σε ομάδες ο/η διδάσκων/ουσα είναι καλό να κινείται ανάμεσα στις ομάδες και να δίνει συμβουλές. Θα ήταν πολύ θετικό αν αξιοποιούνταν εκ των προτέρων κάποιες ώρες από το μάθημα της Πληροφορικής που γίνεται είτε στο Ολοήμερο Σχολείο είτε στον πρωινό κύκλο (ανάλογα με τον τύπο του Σχολείου) και να εκπαιδεύονταν τα παιδιά στα εξής:

Α) στο να δημιουργούν μια ηλεκτρονική βιβλιοθήκη ακολουθώντας τα εξής βήματα: Να πληκτρολογήσουν στη μηχανή αναζήτησης της Google τη λέξη παροιμία και να επιλέξουν την ιστοσελίδα π.χ. «παροιμίες – Βικιπαίδεια». Ενώ βρίσκονται στην ιστοσελίδα από το μενού «Σελιδοδείκτες» να επιλέξουν προσθήκη στους σελιδοδείκτες. Από το βελάκι στην ετικέτα φάκελος να επιλέξουν «Νέος Φάκελος», να του δώσουν όνομα και να επιλέξουν προσθήκη.

Β) στο να αυξομειώνουν το μέγεθος ενός παραθύρου έτσι, ώστε να μπορούν να έχουν τη μία ιστοσελίδα δίπλα στην άλλη ακολουθώντας τα εξής βήματα: Από τη γραμμή τίτλου να επιλέξουν δεξιά το κουμπί «Επαναφορά κάτω». Να οδηγήσουν τον δείκτη σε κάποια από τις γωνίες του παραθύρου και όταν αυτός γίνει διαγώνιο δικέφαλο βέλος κρατώντας πατημένο το αριστερό πλήκτρο του ποντικιού να αλλάξουν το μέγεθος του παραθύρου. Μετακυλίνοντας την κάτω μπάρα μπορούν να κεντράρουν το κείμενο της ιστοσελίδας

Γ) στο να εξοικειωθούν με το λογισμικό παρουσίασης

Δ) στο να δημιουργούν ένα κόμικς μέσω του προγράμματος ζωγραφικής.

Αν είναι πολύ δύσκολο να γίνει το παραπάνω, μπορούν τα παιδιά να δημιουργήσουν με το χέρι το κόμικς και έπειτα να δημιουργηθούν με τη βοήθεια του δασκάλου αρχεία εικόνας είτε φωτογραφίζοντας είτε σκανάροντας τις ζωγραφιές και εισάγοντάς τες στις διαφάνειες του λογισμικού παρουσίασης.

Θα πρέπει να δοθεί μεγάλη έμφαση στους νέους γραμματισμούς που πρέπει να αποκτήσουν τα παιδιά και λιγότερο στα αποτελέσματα που θα προκύψουν από την επιλογή των ζητούμενων παροιμιών, σχετικών πληροφοριών, μύθων, κτλ. (βλ. για αυτούς τους γραμματισμούς στο «Σκεπτικό-στόχο»). Εννοείται ότι θα δοθεί μεγαλύτερη έμφαση και μεγαλύτερη επιμονή σε γραμματισμούς, με τους οποίους επιχειρείται να αποκτήσουν για πρώτη φορά επαφή.

Το τραγούδι «Παροιμίες» μπορούν να το διδαχθούν την ώρα της Μουσικής. Στόχος είναι τα παιδιά να μάθουν τα λόγια απέξω. Σχετικά με το λογισμικό παρουσίασης και την αξιοποίησή του στη γιορτή, στην πρώτη του διαφάνεια τα παιδιά μπορούν να παρουσιάσουν τη «Χώρα των Παροιμιών» ως εξής: Σχεδιάζουν το φανταστικό της περίγραμμα με τα εργαλεία του προγράμματος ζωγραφικής, την ονομάζουν, τοποθετούν τους σταθμούς και σε καθένα τα «αξιοθέατα». Προσθέτουν χρώματα. Ως εικόνα την εισάγουν στις διαφάνειες του λογισμικού παρουσίασης